

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“(J 1,5)

Svetlo Pravoslávia

duchovný občasník pravoslávnej cirkevnej obce Banská Bystrica

číslo 40, rok 2014

Drahí bratia a sestry v Christu,

práve držíte v rukách 40. číslo časopisu Svetlo Pravoslávia, ktoré pomaly vychádza dvanásť rokov. Je to vd'aka všemohúcemu Bohu, Ktorý toto dielo požehnal. No veľká vd'aka patrí vám, milí prispievateľ a čitatelia. Boli ste to práve vy, ktorí ste mi dávali silu vydávať stále ďalšie a ďalšie čísla. Vaše príspevky, rady, dary, váš záujem, vaše postrehy, to bolo to, čo ma posúvalo vpred a táto práca ma bavila. Možno si niekto povie, že vydať 30 čísel raz za čas je málo. No ja som vd'aka tomuto časopisu spoznala veľa nových ľudí. Stále sa rada vraciam ku starým číslam, keď bolo Svetlo Pravoslávia ešte čiernobiele s nekvalitnými fotkami. Časom sa kvalita zlepšovala, verím, že sa to netýkalo len papiera, ale aj článkov. Postupne sa Svetlo Pravoslávia vyskytlo aj na internete. Tam si ho môžu prečítať stovky až tisícky ľudí.

Čo dodať na záver? Pravoslávie, je dar, ktorý si treba chrániť. Treba si ho strážiť ako v hlave.

Verím, že toto „Svetlo“ bude nad'alej svietiť vo vašich knižniciach....

sestra v Christu Jana

Z listov igumena Nikona

Z listov igumena Nikona VII

Milovaná matuška V.!

Dostal som Váš list a všetkým vám ďakujem.

Čím viac je človek k Bohu bližšie skutočne, a nie rojčivo v snoch, tým viac sa cíti nedôstojným, hriešnejším, hriešnejším spomedzi všetkých ľudí. Takto sa cítili všetci svätí otcovia. Ved' sama poznáte mnoho takých príkladov.

Mýtnik seba považoval za hriešneho z iných príčin. Ale uvedomil si svoju hriešnosť, neospravedlňoval sa a žiadal iba o milosť a odpustenie u Pána, ktoré nakoniec aj dostal. Všetci ľudia majú pred Bohom nesplateľný dlh. Žiadne podvihy nemôžu splatiť ten dlh. Samotný Pán hovorí, že aj keď vykonáme všetko, čo nám bolo prikázané, stále si máme hovoriť, že sme neužitoční služobníci, ktorí sú povinní konať všetko, čo im prikazuje ich Pán. Teda my všetci neustále porušujeme prikázania, preto sme povinní neustále byť v takom duševnom rozpoležení, v akom bol mýtnik. Nehľadajte v sebe preto nejaké dobrá hodné chvály, keby sme aj neviem aké podvihy niesli. Vždy budeme iba nehodnými a nepotrebnými služobníkmi. Iba Božia milosť odpúšťa kajúcnikom a začleňuje ich do Božieho kráľovstva.

Hľa, prečo je hľadanie nejakých vysokých duchovných stavov Pánom a svätými Otcami zakázané. Všetok náš vnútorný podvih by sa mal sústrediť v pokání a vo všetkom, čo pokániu napomáha a podporuje ho. To Božie príde samo od seba, keď miesto bude čisté, a ak to bude chcieť Pán. Ak v človeku niet skutočného srdečného pocitu hriešnosti a skrúšenosti srdca, tak takýto človek sa určite nachádza v prelesti (klame). Zvlášť tí, ktorí uskutočňujú podvih modlitby, by mali mať modlitbu mýtnika, ináč budú oklamaní démonmi a získajú iba vysokú mienku o sebe, pýchu, hrdosť a klam. Nech nás pred tým ochráni Pán.

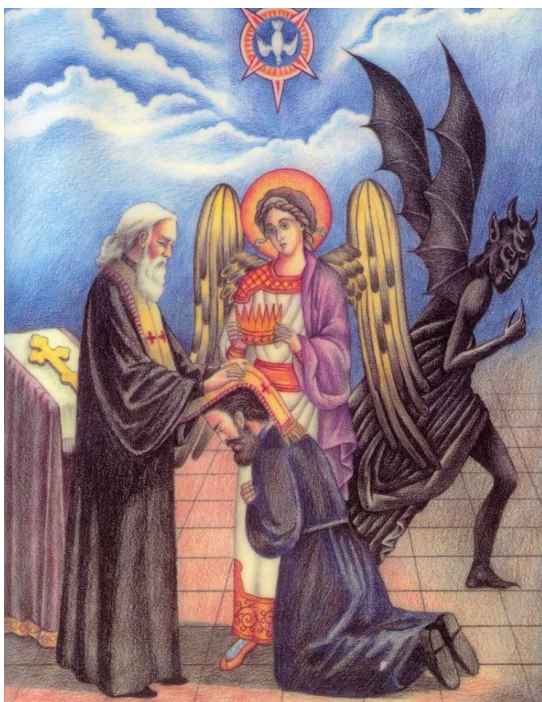
Toto je teda odpoveď na Vaše prianie vedieť, čo znamená byť v stave mýtnika. Pán nám na príklade mýtnika a farizeja ukázal, ako sa máme modliť, v akom

*duševnom rozpoložení, a ako nie. V novozákonnej Cirkvi je modlitba mýtnika otcami
zamenená Isusovou modlitbou. Význam, interpretácia oboch modlitieb je rovnaká.*

Odpusťte mi. Prosím Vás o Vaše modlitby. Píšte.

Nikon, 18. novembra 1954

Milovaná matuška V.!

*V posledných dňoch sa mi ujasnila cesta
spásy ako stav mýtnikom a nie iba počas
modlitby, ale v celom živote. Kto by nepoznal
príbeh o mýtnikovi a farizejovi? Dnes si myslím,
že tento príbeh, presnejšie povedané stav
mýtnika, má pri aplikovaní vnútorného podvihu
(zvlášť Isusovej modlitby) rozhodujúci význam.
Ak nám Pán požehná, aby sme sa stretli,
porozprávame sa o tom.*

Nikon, rok 1955

Milovaná matuška V.!

Radujte sa v Pánovi! Pokoj Vám!

*Je mi ľúto, že slabnete, hoci viem, že všetci spejeme k rovnakému koncu.
Ďakujme Pánovi za to, že nás vybral z tohto sveta a prijal do svojho údelu. Sláva Tebe,
Bože! Sláva Tebe, Bože! Sláva Tebe, Bože! Pane, zachovaj svoju priazeň až do konca!
Aj po smrti nás oddel' od Tvojich nepriateľov, hoci sme toho nehodní, ale pre Tvoje
milosrdenstvo od Tvojej tváre neodvrhni nás! Učiň aj nás hodnými so všetkými
svätými na veky vekov ďakovať Ti a oslavovať Ťa pre Tvoju nepochopiteľnú
a neopísateľnú milosť k ľudskému pokoleniu a nám Tvojim nepotrebným
služobníkom! Sláva Tebe, Otec, Syn a Svätý Duch na veky vekov. Amen.*

Veľmi Vás prosím o Vaše sväté modlitby.

nehodný Nikon, zima rok 1956

Milované M. a K.!

Pokoj s vami a Pánova spása!

Dostal som od vás list. Pán vás navštívil chorobou. Samozrejme, stalo sa tak preto, lebo bola nevyhnutná pre vašu spásu. Cez mnohé súženia musíme vojsť do Božieho kráľovstva, taký je duchovný zákon. Apoštoli, mučeníci, ctihodní, všetci svätí vošli do slávy cez mnohé a veľké súženia. Lebo koho miluje Pán, toho prísne vychováva, a švihá každého, koho prijíma za syna. Vidíme, že iná cesta do Božieho kráľovstva nevedie okrem cesty úzkej a trnistej, cesty kríža. Preto aj vy by ste nemali vešať hlavu a ochabovať v chorobe a slabostiach, ale skôr by ste sa mali radovať duchom a utešovať v myšlienkach, že je Pán k vám teraz bližšie a v budúcnosti vás úplne učiní svojimi deťmi, ak až do konca Mu ostanete verné a bez reptania budete znášať súženia, ktoré vám On pošle pre vašu potrebu. Kto vytrvá do konca, bude spasený.

Častejšie je potrebné privolať Božie meno, postaviť sa pred Božiu tvár a prosiť o trpezlivosť, keď nám bude príliš ťažko. Ako je potrebné sa mať na pozore pred jedovatým hadom, tak aj pred reptaním. Nerozvážny lotor reptaním a nadávaním nielenže umocnil svoje muky, ale zahynul na veky. Rozvážny, uvedomiac si, že zaslúžene pre svoje skutky dostal, ulahčil si v svojom utrpení a vošiel do Božieho kráľovstva.

*V rannej modlitbe ctihodného Makarija Veľkého sa hovorí: „**Bože, očisti mňa hriešneho, lebo nikdy som pred Tebou neurobil dobré**“. Ak takto cítili veľkí Boží svätí, tak ako máme cítiť my, na čo sa máme nádejať? Iba a len na Božiu milosť. Zabudnúc na všetky svoje dobré skutky, ako mýtnik musíme vzývať z celého srdca: „Bože, buď milosrdný nám hriešnym!“. A keď mýtnik bol iba za takúto modlitbu ospravedlnený zo všetkých svojich hriechov, je jasné, že aj my musíme veriť, že Pán sa zmiluje aj nad nami,*

ak z celého srdca sa budeme modliť a nádejať sa na Božie milosrdenstvo. Žiadna choroba nemôže zabrániť hoci len niekoľko raz za deň z hĺbky duše sa s pokáním obrátiť k Pánovi.

Ešte sa nestalo, aby Pán kedykoľvek odoprel odpustenie kajúcemu sa. Iba vtedy nám Pán neodpúšťa, keď my sami neodpúšťame iným. Preto sa so všetkými zmierme, aby sa Pán zmieril s nami. Odpušťme všetkým, aby aj Pán odpustil nám.

V týchto dňoch panuje veľmi nepríjemné počasie, takže je vám určite veľmi ťažko. My všetci tiež stonáme, večer očakávame ráno a ráno zase, kedy si môžeme pokojne ľahnúť do postele. Nech vás ochraňuje Pán, nech vám dá trpezlivosť a modlitbu a cez ne duchovnú radosť, ktorá premáha všetky choroby tela a súženia tohto dočasného sveta.

Aj vy buďte trpezliví, vzmužte si srdcia, lebo priblížil sa príchod Pánov!

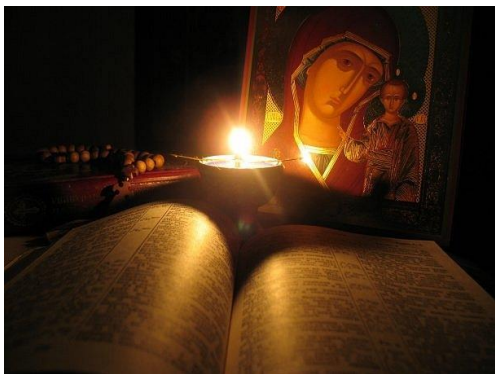
Nikon

preložil: prot. Marek Ignacik

pokračovanie nabadúce

O posledných dňoch¹

Na otázku brata: „Tak, ako sa svätí rozmnožili v dnešnej dobe, bude tak aj pri konci tohto sveta?“, ctihodný Nifont († 11.8.1460), patriarcha Konštantínopola, odpovedal: „Syn môj, do

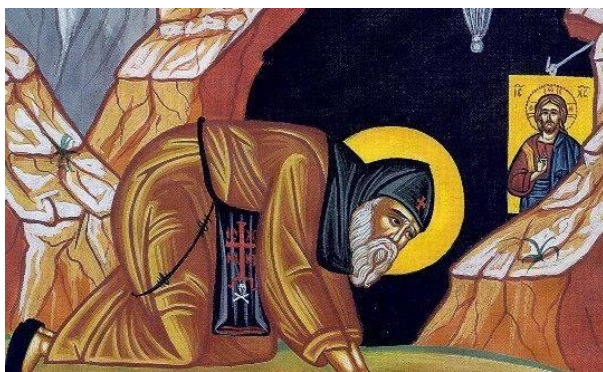

konca tohto veku nepoľavia Boží proroci, ako aj služobníci satana. Napokon v posledných časoch tí, ktorí budú skutočne pracovať pre Boha, úspešne sa budú skrývať pred ľuďmi a nebudú medzi nimi konať žiadne znamenia a zázraky, ako je tomu dnes, no vydajú sa cestou pokory a v Nebeskom kráľovstve budú väčšími, než otcovia, ktorí

¹ <http://pravosl.narod.ru/Html/Ru/24.htm>

sa preslávili znameniami. Potom nikto nebude robiť pred zrakom ľudí zázraky, ktoré by ľudí zapáľovali a nabádali s horlivosťou usilovať sa o asketické počiny. Zastávajúci tróny kňazstva v celom svete budú úplne neskúsení a nebudú poznať umenie cností. Takíto budú aj predstavení mníchov, lebo všetci budú zosadení obžerstvom, márnosťou a slávybažnosťou, ľuďom budú viac na pokušenie než obrazom, preto bude cnosť ignorovaná, opovrhovaná a pohrdaná ešte väčšími. Lakomstvo a túžba po bohatstve budú vtedy panovať a beda mníchom bohatnúcim zlatom, lebo takí budú urážkou Pána Boha a neuzrú tvár Boha živého. Mních alebo laik, ktorý svoje zlato použije na úroky, keď nezanechá takéto vydieranie, bude ponorený do hlbokého tartaru, pretože si neželal svoje zlato priniesť ako obeť Bohu prostredníctvom dobrodenia biednym a chudobným. Preto, syn môj, ako som už skôr povedal, mnohí, keď budú posadnutí nevedomosťou, padnú do priepasti, oklamaní, podvedení a pomýlení, keď budú kráčať po širokej ceste a priestrannej“.

Svätý Ignatij Brjančaninov na podnet týchto slov ctihodného Nifonta napísal: „Aké dôkladné poučenie, aká útecha pre nás je v týchto prorockých slovách znamenitého a duchovného Otca! Z dôvodu rozmnoženia pokušení a nástrah, z dôvodu ich všeobecnosti a panovania, z dôvodu zabudnutia na evanjeliové prikázania a ich ignorovania celým ľudstvom, z dôvodu vymiznutia blahodatných vodcov, z dôvodu premnoženia falošných učiteľov, oklamáných a podvedených démonickou preľstou a vlečúcich celý svet do týchto podvodov, nevyhnutný je život pokory, presnejšie, nevyhnutný je život podľa evanjeliových prikázaní, nevyhnutné je zjednotenie modlitby s plačom za seba i za celé ľudstvo, nevyhnutná je ostrážitosť pred všetkým horlivým unesením, ktoré chce konať Božie skutky len ľudskými silami, bez pôsobiaceho a všetko konajúceho Boha. Zachraňujte svoje duše, povedané je ostatku kresťanov, povedané je to Svätým Duchom. Blahoslavený si, ak nájdeš jediného verného

pracovníka v diele spásy. Toto je veľký a zriedkavý Boží dar v našej dobe. Buď opatrný, keď budeš zachraňovať blížneho, aby ťa on nestiahol do skazonosnej priepasti. To posledné sa stále deje. Odstúpenie či vybočenie je dopustené

Bohom. Nepokúšaj sa ho zbaviť svojou nemohúcou rukou. Zoznám sa s duchom doby,

spoznaj ho, aby si sa podľa možnosti mohol vyhnúť jeho vplyvu. Svätý Tichon Zadonský pred sto rokmi povedal: „Dnes už takmer niet skutočnej zbožnosti. Dnes je už len pokrytectvo“. Boj sa pokrytctva, po prvé, v sebe samom, a potom aj v druhých. Boj sa práve preto, lebo ono v charaktere doby je spôsobilé nakaziť každého pri najmenej odchýlke k ľahkomyseľnému správaniu. Nerob asketické počiny ľuďom na obdiv, ale v tajnosti pre tvoju spásu, pred očami Boha a tvoje správanie sa očistí od pokrytctva. Neodsudzuj blížnych a nechaj súd nad nimi Bohu, a aj tvoje srdce sa očistí od pokrytctva. Prenasleduj pokrytctvo v sebe, vyháňaj ho zo seba, odkloň sa od nakazených más, ktoré sú ním nakazené, pôsobiacich aj zámerne, aj nevedome v jeho zameraní, kryjúcom službu svetu službou Bohu, hľadajúcom dočasné blahá hľadaním blah večných, kryjúcom maskou svätosti nemravný život a pomýlenú dušu, úplne oddanú vášňam“.

20. NEDEĽA

EXEGÉZA NA EVANJELIUM OD LUKÁŠA 7, 11 - 16²

Po navrátení zdravia stotníkovmu sluhovi dokonca aj v jeho neprítomnosti, Pán robí ďalší nový zázrak kvôli tomu, aby niekto nepovedal: „čo nového urobil tomu sluhovi, možno by aj tak neumrel.“ Pán preto vzkriesi mŕtveho, ktorého vynášali. Pán robí zázrak nie len slovom, ale sa dotýka aj lôžka, aby sme poznali, že Jeho Telo je Telo Života. Keďže je Jeho Telo samotné vtelené Slovo, ktoré všetko oživuje, preto ničí smrť a „rozklad“. *„I posadil sa mŕtvy a začal rozprávať“*, aby si nikto nepomyslel, že je to len vzkriesený príznak. A to, že si sadol a začal rozprávať, bolo znakom skutočného, pravdivého vzkriesenia, pretože telo bez duše nemôže ani sedieť a ani rozprávať. Pod vdovou môžeme rozumieť aj dušu, ktorá prišla o svojho muža, teda Božie Slovo sejúce dobré semeno. Jej syn je mŕtvy rozum vynášaný z mesta, čiže horného (nebeského) Jeruzalemu, ktorý je krajinou živých. Potom sa zmilujúci Pán dotýka lôžka. Lôžkom

² Блаженный Феофилакт Болгарский , Толкования на Евангелия от Луки и от Иоанна, Том 2, Москва 2010, s. 39-40.

rozumu je telo, pretože telo je skutočným lôžkom, hrobom. Pán tým, že sa dotýka tela, kriesi rozum a robí ho mladým a smelým. Mladík, čiže rozum, si sadá a vzkriesený z hrobu hriechu začína rozprávať, teda učiť druhých, pretože kým je on (rozum) v zajatí hriechu, nemôže učiť ani rozprávať. Lebo kto mu uverí?

EXEGÉZA NA LIST APOŠTOLA PAVLA KU GALAŤANOM 1,11 – 16³

Apoštol Pavol chce Galat'anom ukázať, že sa skutočne vzdal starého zákona a preto im pripomína svoj predchádzajúci život a svoje náhle obrátenie, poukazujúc pritom na to, že by od židovstva k novej viere neprešiel tak odrazu, ak by ho v tom nejako neutvrdil Boh. Preto hovorí: „**Evanjelium, ktoré som zvestoval, nie je podľa človeka**“, teda, nemal som za učiteľa človeka, no bol som žiakom samotného Christa.

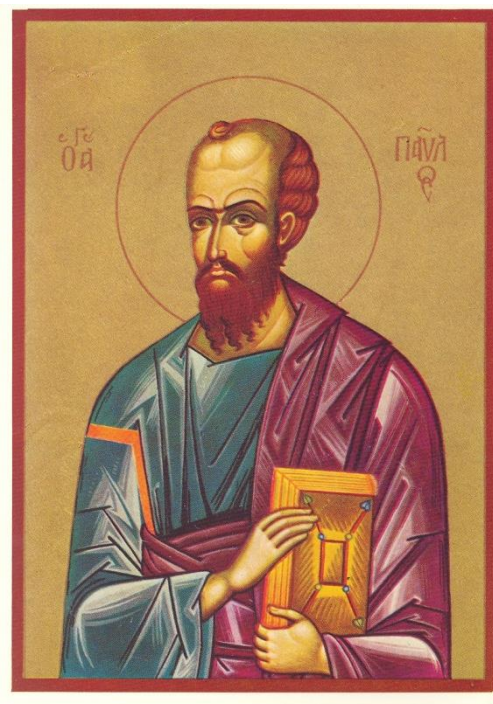
Ohovárači o apoštolovi Pavlovi tvrdili, že nebol ako iní apoštoli, čiže bezprostredným poslucháčom Isusa Christa, a že všetko prijal len od ľudí, načo on reaguje, že Evanjelium mu odhalil Ten, ktorý učil aj Petra, aj druhých.

Čo svedčí o tom, že mi bolo odhalené Evanjelium, Božie zjavenie, alebo môj predchádzajúci život? Či som sa ako horlivý prenasledovateľ mohol tak náhle zmeniť, ak by ma nevyslobodilo nejaké Božie zjavenie? A to, že som bol horlivým prenasledovateľom je zrejmé aj z toho, že ste o tom počuli aj vy, Galat'ania, žijúci tak ďaleko od Judska.

„**Že som nadmieru prenasledoval a nivočil cirkev Božiu.**“ Všimnite si, ako silno sa vyjadruje. Nepovedal *prenasledoval*, ale *tvrdó prenasledoval*. A nielen to, ale aj *nivočil*, čiže sa snažil zničiť od základov a vyhubiť, veď to je poslanie ničiteľa.

Apoštol Pavol hovorí: „Všetkých vrstovníkov som v horlivosti prevýšil, a v boji proti Cirkvi som kráčal na čele.“ Inak povedané, židmi bol vysoko uznávaný. No nemyslíte si, že to bolo vecou ctižiadosti alebo hnevu. Bolo to z horlivosti. Teda, keď som bojoval proti Cirkvi, nebolo to z nejakej ľudskej vypočítavosti, ale z horlivosti k Bohu aj keď som sa mýlil. Teraz, keď som spoznal pravdu, začal by som kázať z lásky k ľudskej sláve niečo iné, a nie to, čo prikazuje pravda, ale to, čomu ma naučil Christos.

I napriek tomu, že bol Bohom vyvolený a predurčený k zvestovaniu už v lone matky, bolo tiež Božím zámerom, aby nejaký čas zotrval v židovstve kvôli tomu, aby tá náhla zmena mnohých k viere

³ Блаженный Феофилакт Болгарский, Толкование на деяния и послания святых апостолов, Том 2, Москва 2009, с. 243-244.

priviedla a utvrdila ich v nej. Boh si ho vyvolil nie prostredníctvom žrebu, ale predvídaním, že je toho hoden.

„*Vyvolil a svojou milosťou povolal.*“ Aj keď si ho Boh vyvolil pre jeho cnosti, lebo je povedané: „*On mi je vyvolenou nádobou*“⁴, apoštol skromne hovorí, že je povolaný Božou blahodaťou nie za cnosti, ale z milosti.

Apoštol ďalej nepovedal „*vyjaviť mne*“, no „*vo mne*“, čím poukazuje na to, že bol poučený nie len slovom, pretože sa jeho srdce naplnilo Svätým Duchom až po okraj. Svedčí to o tom, že to poučenie sa zapečatilo v jeho vnútornom človeku, a že odteraz v ňom hovorí samotný Christos.

„*Aby som hlásal radostnú zvesť o Ňom medzi pohanmi.*“ Boh mi zjavil Syna nielen preto, aby som Ho spoznal, ale aj preto, aby som Ho zvestoval druhým. Lebo Božou vôľou nebolo len to, aby som uveril, ale aj to, aby som kázal. Ako po tomto všetkom môžete hovoriť, že ma učili ľudia? A nielen, „*aby som hlásal radostnú zvesť o Ňom*“, ale „*medzi pohanmi.*“ Teda, ako by som potom mohol medzi pohanmi kázať o obriezke?

„*Ani chvíľu som sa neradil s telom a krvou.*“ Tieto slová svedčia o tom, že sa nešiel radiť s apoštolmi, pretože ich pomenováva telom a krvou. Menuje ich tak z prirodzenosti, a tiež to celkovo hovorí o všetkých ľuďoch, pretože vo veci viery žiaden človek nebol jeho učiteľom.

ZAMYSLENIE⁵

V dnešnom rozprávaní o tomto zázraku, ktorý v tom čase vykonal Isus Christos, nám Cirkev hovorí, že Isus Christos, ktorý je rovnaký včera, dnes i naveky, je rovnako milosrdný ako vtedy, tak aj teraz. Evanjelium jednak rozpráva konkrétnu historickú udalosť a zároveň zjavuje večné pravdy, ktoré sú stále platné. Udalosť, s ktorou sa stretol Christos v meste Naim, bola skutočne tragická. Nie len, že zomrel mladý človek, ale bol to jediný syn svojej matky a ešte k tomu tá žena bola vdova. Po smrti jediného syna by sa o túto vdovu nikto nepostaral. Totiž podľa toho, ako bola Izraelská spoločnosť usporiadaná, o ženu sa musel starať muž: buď otec, alebo manžel, alebo syn. Vdovu by čakal život žobráka. Isus to vedel a preto učinil zázrak a syna vzkriesil. Toto je pre nás citlivým napomenutím a príkladom, že ako Isus nezostal ľahostajný voči ľudskému utrpeniu, tak ani my, kresťania, nesmieme byť nevšímaví k tomu, čo sa deje okolo nás, teda k ľudskému nešťastiu. Smrť a vzkriesenie mládenca je tiež obrazom svätého krstu. Uzdravenie duše človeka zo stavu smrti k životu. Tak ako tento mládenec potreboval Christa ku vzkrieseniu zo smrti, tak aj každá ľudská duša potrebuje Spasiteľa, aby mohla žiť. Mladík, ako hovorí evanjelium, po svojom vzkriesení prehovoril. Tak aj duša človeka zotrúva v mŕtvom mlčaní, a prehovoriť môže až po svojom vzkriesení a tou rečou je modlitba. Modlitba sú jediné slová, ktoré sú pred Božou tvárou považované za skutočnú reč. Až keď človek prehovorí k Bohu, začne sa líšiť od „nemých tvárí“. Reč modlitby neprislúcha pokazenej ľudskej prirodzenosti, ale je to výraz a prejav toho nadprirodzeného v nás. Ako hovorí Písmo: „Duch Svätý nás

⁴ Sk 9, 15.

⁵ <http://www.ambon.or.cz/ambon.pl?thread=239>

učí modlitbe a je to vlastne On, kto sa v nás modlí a prihovára sa za nás nevysloviteľnými vzdychmi.“⁶ Dnešné evanjelium tak skryto hovorí o vzkriesení ľudskej duše. Pri krste umrie starý človek a rodí sa človek – kresťan, človek Christov. Pre starý život sa narodil zo svojej matky, aby raz umrel. K novému životu sa rodí z vody a Ducha, aby sa zjednotil s Christom, aby vstúpil do jeho tela a navždy žil ako jeho súčasť. Pri krste strácame doterajší život a získavame život budúci. Ako toho mládencu vrátil Christos za všeobecnej radosti prítomných jeho matke, tak aj vzkriesenú dušu krstom Pán vracia človeku pre ďalší život. A nebesia sa radujú! Toto všetko nám chce pripomenúť dnešné evanjelium, ktoré stavia pred človeka otázku, či azda aj on už nie je mŕtvy, či aj on nepotrebuje vzkriesiť k novému, inému životu.

VCHOD PÁNA DO JERUZALEMA⁷

Existujú rôzne sviatky, no ten dnešný je jedným z najtragickejších sviatkov cirkevného roka. Na prvý pohľad sa môže zdať, že všetko v ňom je slávnostné, respektíve triumfálne. Christos vstupuje do svätého mesta. Vítajú ho jasajúce davy, ktoré sú pripravené urobiť z Neho svojho politického vodcu, a očakávajú od Neho, že porazí ich nepriateľov. Či je na tom niečo tragické?

Beda, ale je! Pretože celá táto sláva, všetok ten jasot, všetka tá nádej je zbudovaná na nedorozumení, na nepochopení, a ten istý dav, ktorý dnes volá: „*Hosanna, synu Dávidovmu!*“, čo znamená: „*Požehnaný, syn Dávidov, kráľ Izraela!*“⁸, sa o niekoľko dní k Nemu obráti s nepriateľskou, priam nenávisťou tvárou a bude žiadať Jeho ukrižovanie.

Čo sa vlastne stalo? Izraelský národ od Neho očakával, že vstupom do Jeruzalema vezme do svojich rúk pozemskú moc, že sa stane ich očakávaným Mesiášom, ktorý vyslobodí Izraelský národ z rúk nepriateľov, že skončí okupácia Rimanov, že protivníci budú porazení a že všetkým sa pomstia.

Namiesto toho však Christos do mesta vstupuje v tichosti a pokore... Vodcovia národa, čiže farizeji a im podobní, ktorí do Neho vkladali svoju nádej, obracajú proti Nemu celý národ, pretože vo všetkom ich sklamal. On nie je tým očakávaným, On nie je ten, v ktorého dúfali.

Národ hľadal pozemskú slobodu, pozemské víťazstvá, pozemskú moc. A jeho vodcovia nechceli nič iné, len víťaziť a vládnuť. A čo zostalo z toho pokolenia? Čo

⁶ Rim 8, 26.

⁷ Чтение на каждый день Великого Поста, Издательство Сретенского монастыря, Москва 2009, 5-е издание, s. 364-366.

⁸ Jn 12, 13.

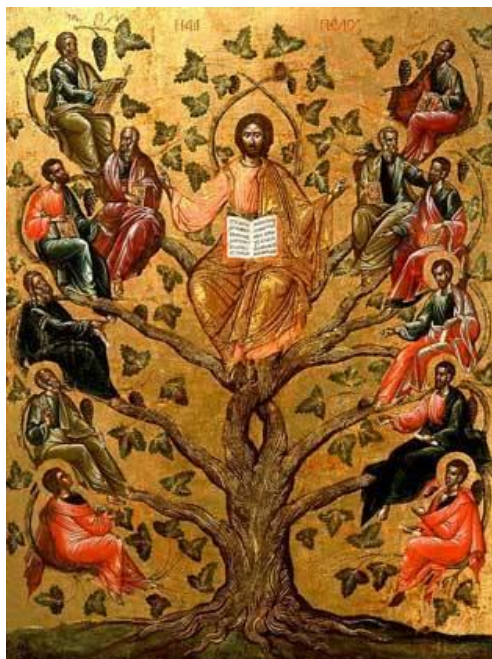
zostalo z rímskeho impéria? A vôbec, čo zostalo od všetkých tých, ktorí mali v rukách moc a mysleli si, že nikdy im nebude odňatá? Nič! Občas hroby, no oveľa častejšie len pusté polia...

A Christos? Christos neukázal žiadnu silu, žiadnu moc. Pretože Mu nerozumeli, nepochopili Ho. On všetko mohol, mohol ten dav, ktorý ho tak slávnostne vítal, zhromaždiť do jedného, urobiť z neho veľkú silu, získať politickú moc. No On to odmietol. Ostal bezmocným, slabým, zraniteľným, skončil akoby porazený, na kríži, po hanebnej smrti, uprostred výsmechu tých, ktorých hroby dnes nemožno nájsť, kosti ktorých, popol ktorých je už dávno rozptýlený vetrom pustatiny...

Christos nám odkázal život. Naučil nás to, že okrem lásky, okrem pripravenosti v svojom blížnom vidieť to najcennejšie, čo na zemi je, ničoho niet. On nás naučil tomu, že ľudská dôstojnosť je tak veľká, že aj Boh sa môže stať Človekom a pritom seba neponíži. On nás naučil tomu, že niet bezvýznamných, úbohých a mizerných ľudí, tomu, že utrpenie nemôže človeka rozbiť a poraziť, ak len dokáže milovať. Christos nás naučil tomu, že na spustnutý život je možné reagovať len ozvaním sa modlitbou k Bohu: príď, Pane, skoro príď!

Len Boh môže vyplniť tie hlbiny človeka, ktoré zívajú pustotou a ktoré ničím nezaplníš. Len Boh môže vybudovať harmóniu v ľudskej spoločnosti, len Boh dokáže premeniť hroznú pustatinu na kvitnúci sad.

Dnes, spomínajúc na vchod Pána do Jeruzalema, je hrozné vidieť, že celý národ vítajúci Živého Boha, ktorý prišiel len so zvesťou o láske, sa od Neho odvrátil, pretože nehľadal lásku, pretože bolo hrozne milovať tak, ako to prikázal Christos, teda byť pripravený žiť pre lásku a zomrieť od lásky. Oni dali prednosť pozemskému. Oni pozemské chceli, dokonca po ňom silno túžili. Ostala však pustatina, pustota, nič...

Strážte si pravoslávnu vieru!

Ctih. Varsonofij Optinský

Keď sa učeníci spýtali Pána, ako dosiahnuť Božie Kráľovstvo, On odpovedal: Kam ja idem, viete, i cestu poznáte. (Jn 14, 4). Pán učil: Nech sa nermútia vaše srdcia. Veríte v Boha, i vo Mňa verte (Jn 14,1). Priama cesta do Neba je tu – pevná a neochvejná viera,

túto cestu tiež ukazuje naše pravoslávna Cirkev.

Život nám dáva ťažké úlohy, ale nermúťte sa, stojíte na pravej ceste, nemáte sa čoho báť. Život je sám o sebe prostý, ale v rovnakom okamihu môže byť tiež nesmierne náročný. Na prvý pohľad sú tieto dve mienky nezlúčiteľné. Ale tu nie je nič, čo by si protirečilo.

Jednoduchý je pre tých, ktorí seba samých zveria Božiemu vedeniu, nestrachujú sa o nič..., avšak pre tých, ktorí mudrujú o spáse, domýšľajú si a priznávajú si svoje zvláštne skutky a činy, pre tých je potom nesmierne ťažký.

U každého z nás existuje jeho vlastný kríž, ale nikto nech si nemyslí, že cudzí kríž je menej ťažký. Môže byť, že ten, kto takto premýšľa, sa mylí, a je to on, kto vo svojom živote nesie ďaleko ľahší kríž. I pred vami sú rozličné cesty, pre niekoho cesta mníšstva, ale nie všetci sú spôsobilí odísť do monastiera. Je možné dosiahnuť spásu i vo svete, len nezabúdajte na Pána a podľa svojich síl dodržujte a plňte Jeho prikázania.

To hlavné – strážte si pravoslávnu vieru a nemeňte ju za žiadne klenoty tohto sveta. Ak ste aj lenivými, nie všetko plníte a dokonca i krívate, ničoho sa nebojte, Boh odpustí, len sa pevne držte našej viery, našej pravoslávnej viery. Ak sa vám smejú a ukazujú si na zdanlivú nedokonalosť vašej víry, nehľadte na to. V mene Pána Isusa Chista, vám prosím: stojte pevne a nevchádzajte do duchovného obecenstva s neveriacimi alebo s heretikmi.

Za nich sa môžete len modliť.

preložila JT

Kresťanská rodina ako základný článok života Cirkvi i spoločnosti

dokončenie z minulého čísla

Teraz vám len pripomeniem jeden veľkolepý príklad jedného muža menom Leonidas. Týka sa jedného kresťana z Alexandrie. Reč je o otcovi Origena. Bol zajatý pri jednom prenasledovaní a bol uvrhnutý do väzenia. Odkázal rodine, aby sa o neho nezaujímal. Rovnako tak aj jeho rodina mu odkázala, aby sa o nich nestaral,

nestrachoval a aby priniesol dobré mučenícke svedectvo za Christa, pretože, ako mu odkázali, Boh sa o nás postará.

Mladučký Origen mal v tom čase 17 rokov. Keď videl, že jeho otec je uväznený za svoje presvedčenie, za vieru, pripravoval sa na to, žeby aj on prišiel a verejne povedal, vyznal, že aj on je kresťan. Aby aj on zomrel mučenícky spolu so svojim otcom za vieru v Christa.

Pozrite sa veľmi dobre, prosím. Čo myslíte, nemiloval tento človek svoju ženu, svoje deti a oni zase svojho otca a muža? Ale vidíte, nezabsolutizovali svoju rodinu, (neurobili z nej svoj idol).

Vtedy Origenova matka ukryla mu šaty. Pretože je iné, dieťa moje, keď ťa chytia a iné je, keď sám pôjdeš a povieš, že som kresťan. Teda nebol dôvod, aby sa sám priznával. Preto mu skryla šaty, a tak nemohol vyjsť z domu, lebo bol nahý. Týmto malým príkladom vám chcem ukázať, že takto sa žilo a pozeralo na život v kresťanskej rodine v prvotnej Cirkvi. Preto píše apoštol Pavel v 1. liste ku Korintským kresťanom 7,26: „Pre nastávajúce ťažkosti dobré je človeku zostať tak, ako je...“ Čo to znamená, že nech človek zostane tak, ako je, nech sa nežení, či už chlap, alebo žena. Nehovorí tu o žene, či mužovi, ale hovorí o človeku. „Si bez ženy? Nehľadaj ženu!“ Viazaný si ku žene? Nevyhľadávaj rozvod!“ Teda zostaň, ako si. Si ženatý, buď ženatý, keď si slobodný, buď slobodný. Povedzte mi, prosím vás, kde by sme mohli toto dnes povedať?

Nehľadaj, aby si sa oženil. Prečo? Pre nastávajúce ťažkosti. Aké to boli tie nastávajúce ťažkosti? Predsa bolo obdobie mučeníctva a prenasledovania. Kedy pamätajúc na rodinu si bol donucovaný priniesť obeť idolom, pohanským bohom. Vidíte ako presne na tomto mieste Sväté Písmo predstavuje neabsolutizovanie rodiny. Pretože tie „nastávajúce ťažkosti“ boli, čiže existovali v minulosti a tak trochu existujú v každej etape života kresťanstva, niekedy viac, inokedy menej, ale vždy existovali, existujú a budú existovať.

Tu musíme povedať, že láska rodičov k deťom a detí k rodičom a rodičov i detí medzi sebou je veľmi dôležitá a významná, veď aj samotné Písmo Sväté hovorí: „cti si otca svojho i matku svoju“, taktiež hovorí o tom, aby rodičia milovali svoje deti. V Starom Zákone hovorí Boh: „kto zahadzuje svoje deti“, „ktorá matka zabúda svoje dieťa“ atď. Ale keď urobíme hierarchický rebrík lásky, tak uvidíme tie veci veľmi správne. Najprv láska k Bohu, potom láska manželov a potom láska detí atď. Ak bude požiadavka, aby si dal svoj život za lásku Christovu, v takom prípade nebudeš rozmýšľať ani nad svojou rodinou, ani nad ničím iným.

Počúvajte, čo hovorí Christos, „kto miluje otca svojho, alebo matku, alebo dieťa viac ako mňa, nie je ma hoden“, toto vieme všetci veľmi dobre.

Dnes prvky súčasného manželstva zdôrazňujú vo veľkej miere rozkoš, pôžitkárstvo, ako som už spomínal, ďalej spolčovanie sa do rôznych spolkov. Prečo sa ženíš? znie otázka. Aby som mal, či mala spoločníka. Toto je to citové a psychologické spolčovanie sa, spolky zväzky a taktiež svetské, či spoločenské uznanie. Aby sa mi nesmiali, že som sa neoženil. A nech aj ja mám deti. Nech aj ja zapadnem medzi ostatných ľudí, teda do radu. Nie je problém v tom, aby človek zapadol do spoločnosti s rodinou a deťmi, ale nemôže rodinu absolutizovať a urobiť z nej svoj idol.

Teraz pôjdeme na ďalšiu tému. Hovoríme o správaní sa detí. Toto je veľmi strašná vec. Zodpovednosť rodičov za svoje deti pred Bohom je neskutočne veľká a strašná. Kresťanská rodina totiž nepovažuje svoje deti za svoj majetok. Rodičia sú len jednoducho budovateľmi (stroiteľaj tajin Božích), „šafarmi Božích tajomstiev“, ako hovorí apoštol národov Pavel: (v stroiteľoch, da viren kto obrjaščetsa) „od šafárov sa vyžaduje, aby každý bol verný“ (1 Kor 4,2). Teda čo požadujeme od ekonómov, budovateľov, šafárov? To, aby boli verní, bolo na nich spoľahnutie, boli hodnoverní, spoľahliví.

Rodičia sú ekonómovia, šafári, aby sa starali a vychovávali svoje deti, aby sa z nich stali občania, obyvatelia Božieho Kráľovstva. Kresťanskí rodičia vedia, že najťažšie je starať sa o duše a najmä o detské. Je to veľmi ťažká vec. Je to tak ťažká vec, že matka sa má doma zaujímať len o deti. Ale aj otec, ako prízvukuje svätý Ján Zlatoústý, že hlavne otec má zodpovednosť za výchovu detí.

Za takýchto podmienok kresťanskí rodičia považujú každú predkladanú vec svojím deťom ako druhoradú, ako napríklad vzdelanie, jedlo, všetko ako druhoradé a aj ich gramatická výchova je v protiklade s tým, aby sme dohliadli a viedli ich duše tak, aby sa z nich stali Božie deti.

Za čias cisára Júlia - odpadlíka je známe, že kresťanskí rodičia neposielali svoje deti do škôl, pretože dosadil na

miesta učiteľov pohanov, aby takto vyučovali pohanstvo. Toto sa udialo počas panovania tohto nešťastného cisára Byzancie. Teda neposielali svoje deti do škôl, aby sa učili pohanstvu. A čo urobili? Zriadili si domáce školy.

Dnes? Stojíme pred fenoménom svetského vzdelania. Diplomy, vytváranie vzdelanostných predpokladov, nepočíta sa

ani s ochranou či zachovaním viery, ani so zachovaním morálky.

Možno že mi povie: otče, či snád' teraz nemáme poslať svoje deti do škôl? Pošleme ich, ale vytvárajme protiváhu, lebo príde raz taký čas, že ich tam nepošleme. Keď vieme, že toto naše dievča žije v nebezpečenstve, pretože... Existuje veľmi veľa pretože... Neposielajte ho na štúdiá na Univerzitu, pretože so strachom v očiach pozeráme, aby bez ujmy duchovnej i duševnej skončilo strednú školu. Pretože keď odíde z domu a bude bývať v susednom meste, nevieme, čo bude to naše dievča robiť atď.

Výchova spočíva vo vzdelávaní a poučaní v Pánovi, vec ktorá odhaľuje navonok, že výchova je úplne kompletne evanjeliová. Evanjeliová výchova je asketická. Tu budeme dávať slovo asketická do úvodzoviek. Pretože ešte aj náš Pán nám hovorí, že keď ho chceme nasledovať, musíme zaprieť samých seba, zobrať svoj kríž a neustále ho máme nasledovať, byť Jeho nasledovníkmi. Tak ako aj On niesol svoj kríž. Tomu sa hovorí, že je to asketická výchova. Nášmu dieťaťu nedáme rôzne blahobytné, môžeme povedať, že východiská. Dávajte pozor. Preto hovorí úžasne a veľkolepo svätý Ján Zlatoústý vo svojej kázni o výchove detí: „Ži, chovaj a vychovávaj svoje dieťa, aby z neho bol atlét pre Christa“. **Toto je obrovská krása a múdrosť, veta plná obsahom, aby dieťa bolo atlétom pre Christa.** „Tým nechcem povedať, pokračuje, aby si mu zakázal oženiť sa, a aby si ho poslal do púšte, aby sa rozhodol pre mníšsky život. To nehovorím. Samozrejme, chcel by som to a prial by som si, aby to všetci prijali, ale tento život je považovaný za ťažký, preto nenútim nikoho. **Ale uč ho, aby v tomto svete už od mladosti, od detských rokov žil zbožne.** A potom ďalej pokračuje „urob ho kresťanom“.

Dnes bohužiaľ rodíme domy, kariéru, rodinné podniky, ale z našich detí nerobíme kresťanov. Staráme sa, čo im dáme, ale nie to, čo z nich urobíme. Teda ako ich

vytvárame, vyformujeme. Vidíte, aká nádherná veta „urob ho kresťanom“. Teda aby sa stal „atletom pre Christa“, musí sa cvičiť v Christu, byť atletom v Christu.

Poviem vám len jeden prvok, jednu vec, ktorá sa tak veľmi často prehľadáva a pomaly vytláča na okraj nášho života. Ide o pôst. Hovorí nám svätý Ján Zlatoústý: **„nauč svoje dieťa, aby sa postilo, ak nie vždy, tak aspoň dvakrát do týždňa, teda v stredu a v piatok“.**

Veľakrát hovoríme, že moje dieťa chodí do školy a tak musí jesť. Čo tým chcú rodičia povedať? Že všetci, čo chodia do školy, nie je potrebné, aby sa postili a tak z toho vyplýva, že postiť sa budú len tí, čo nechodia do školy. Alebo môj muž sa nesmie postiť, pretože chodí do roboty, teda z toho vychádza len jediný záver a to, že len leniví ľudia sa môžu postiť. Teda príkaz Christov, alebo lepšie povedané Jeho rada v podobe poučenia o pôste je len pre lenivcov. Takto to vyzerá.

Podobne kresťanskí rodičia musia vedieť, ako si ich deti navyknú na dobré a zbožné veci. Hovorí svätý Ján Zlatoústý: „nevieš, že ľudová múdrosť hovorí, návyk sa stáva druhou prirodzenosťou, nevieš o tom? Dieťa sa ešte musí naučiť nežiť v praxi pohodlný život a nezamilovať si ho, pretože človeka degeneruje“. Ďalej pokračuje svätý Ján: „pohodlné šaty, pohodlná posteľ, všetko pohodlné. Veď z neho robíš muža. Čo ho voňavkuješ, aj o tom hovorí. Aby sme ho strihali, aj o tom hovorí svätý Ján Zlatoústý. Teda čo z toho vyplýva, len to, že koľko veľa vecí musia pozorovať a o koľko sa starať rodičia. Nauč dieťa, aby prehľadalo pohodlie. Aby malo tvrdú výchovu. A to chlapec, ako aj dievča. Aby sa dieťa naučilo pracovať. Aby nebolo náročné a vedelo sa samo obslúžiť, aby nepotrebovalo sluhov okolo seba, ktorí by ho obskakovali. „Mama, dones mi vodu. Nie, nie, postav sa a dones si vodu sám. Ale nemôžem, lebo sa učím. Toto je absolutizovanie čítania, štúdia. Postav sa, preruš čítanie a zober si vodu. Či teraz azda kvôli čítaniu, aby si ho náhodou neprerušil, už ani nepôjdeš na toaletu, ale prinesiem ti azda nočník“? Znovu opakujem. **Učme svoje deti, aby sa sami obslúžili a aby si nevyžadovali obsluhu, sluhov. Ešte aby sme ho naučili, nech si čo najviac vecí robí sám, takto budeme mať zrelé a pekné deti, ktoré budú žiarit.**

V kresťanskej rodine v kresťanskom dome musí byť pochopené, aby sme realizovali to, že sme stvorení na obraz a podobu Boha, aby sme sa v živote začali podobať Bohu, svojmu vzoru. Toto platí nielen pre rodičov, ale rovnako tak pre deti. A nakoniec musí byť do detí zasadená, zaštepená Božia bázeň.

V tej istej kázni hovorí svätý Ján Zlatoústý: „**toto je skutočná výchova, toto je skutočné vzdelanie, aby moje dieťa získalo bázeň Božiu a vedomie o tom, že Boh je všade**“.

Kresťanskí rodičia musia poznať niečo, čo je veľmi realistické u svätého Jána a to, že „otca nerobí otcom to, že len splodí dieťa, teda vyspal sa so ženou, ale aby dobre vychoval svoje deti. Toto robí z otca otca. A taktiež ani to, že žena nosí dieťa v lone a porodí ho, nerobí zo ženy, ženu, ale to, aby ho vychovala dobre. Ak by to tak nebolo, príroda by robila z otcov otcov. Ale nie je tomu tak. **Nie príroda robí z otcov otcov, ale cnosti robia z otcov, otcov.**“

Čo sa týka kresťanskej výchovy, kresťanskí rodičia sa nesmú riadiť súčasnými, materialistickými, svetskými teóriami o výchove, ktoré hovoria: „nie že budeš tlačíť na dieťa, neupozorňuj ho, aby sa nehnevalo atď.“ Kresťanskí rodičia sa nesmú riadiť týmito skutočne deštruktívnymi teóriami, ale nech pevne stoja a študujú pravidlá Božej výchovy.

Kresťanská rodina žije, milovaní moji, sviatosťný život v celom svojom rozsahu i v celej svojej hĺbke a so všetkými dôsledkami. **Sviatosťný život pre nich nie je symbol, ale život.** S konečným výsledkom a cieľom dosiahnuť priamy duchovný pokrok a úspech.

Kresťanská rodina musí zo svojho domu vypudiť všetky pohanské predsudky a poverčivosť, zlo, obyčaje a zvyky. Modli sa osobne, aj rodinne. Viera je tým prameňom, studňou, ktorá prenáša, rozširuje a vstępuje milosť Božiu v kresťanskom dome. Láska k Bohu a láska medzi členmi rodiny je jednoducho zákon a ešte niečo viac, je to životná klíma, atmosféra. Kresťanská rodina študuje Božie slovo. Ich stolovanie pripomína kresťanské agape. Konajú milosrdenstvo vo všetkých podobách, aj prostredníctvom svojich detí. Nech učia, aby ich deti mali súcit s ľuďmi, aby boli filantropi. **Cirkev, chrám, je centrum ich života a to druhé centrum je ich dom.** Ich život je príkladný a vzorový. Navštevujú chorých, ich dom je filiálka chrámu, kde sa konajú stretnutia, štúdie, misijné projekty. Tvorí domáce Cirkvi. Žijú radostne vo Svätom Duchu.

Cieľom a vrcholom všetkého toho, čo sme povedali, je, aby ich to viedlo k svedectvu vrcholného dobra a daru Svätého Ducha. Vždy treba pracovať na svedectve, pestovať ho, kultivovať ho. Až do posledných dní. Mučenícke svedectvo

sa pestuje láskou, vierou, nádejou, askézou, nepripútavaním sa k dočasným svetským veciam, modlitbami, a to všetko spôsobom dynamickým a vzrastajúcim.

V týchto dňoch milovaní moji, priniesol jeden človek prosforu, na ktorej bol papierik s menami, ako je vo zvyku, za zdravie atď., ibaže s tým, že namiesto za zdravie, bolo napísané: za mučenícke svedectvo. Urobilo to na nás veľmi veľký dojem. Videli ste rodinu Štefana, o ktorej sme už rozprávali vyššie, kde z týchto troch menovaných Štefana, Fortunáta a Achaika, dvaja z nich zomreli mučeníckou smrťou, ktorou dosvedčili svoju vieru v Christa.

Dnes kresťanskej rodine chýba vyhládka mučeníckeho svedectva, pretože naši kresťania jednoducho spohodlneli.

Svätý apoštol Pavel píše: (Ibo úzam mojim spostradaste i razhrablenije iminij vašich s radosťju prijaste, viďašče imiti sebi iminije na nebesich prebyvajuščeje i lučšeje) „Veď ste spolu so mnou trpeli väzenie a ochotne (s radosťou) ste znášali, keď vás olupovali o majetok, lebo ste vedeli, že vy sami máte lepšiu, trvanlivú, ktorú na nebesiach prebýva“ (Žid 10,34). Teda olúpili ich o majetok a oni sa radovali.

Pestovanie a kultivácia prvku mučeníctva nám dáva lepšiu obraz skutočne radostnej a spokojnej kresťanskej rodiny.

Milovaní, všetci veľmi dobre vieme a poznáme dnešný duchovný stav, keď sa zákonnosť stala nezákonnosťou, nikto sa nebojí, nikto sa nehanbí, nikto sa nečervená, naopak, ten, kto žije rozvážne a súdne, ten je považovaný za blázna. Toto hovorí svätý Ján Zlatoústý 1 500 rokov dozadu, keď žil Ján. Dnes vám neviem skutočne povedať, moji milovaní, čo by povedal svätý Ján. Napriek tomu, milovaní moji, Isus Christos „ten istý včera i dnes i naveky“ (Žid 13,8). Ďalej z toho vyplýva, že kresťanská rodina nie je len nejaká utópia, ale je potrebné záväzne ju realizovať, žiť, zrevidovať obraz tejto rodiny, ktorú máme. Aby sme tejto kresťanskej rodine dali evanjeliové rozmery oslobodené od tohto svetského zmýšľania a morálky. Dať jej

rozmer hrdinského, mučeníckeho zmýšľania. Medzi toľkými kresťanskými, biblickými Božími rodinami a našej cirkevnej histórie, prvotina Achaje, rodina Štefanova, nám ukazujú tú veľkosť skutočnej kresťanskej rodiny.

Preložil: prot. Marek Ignacik

Príbehy púštnych otcov

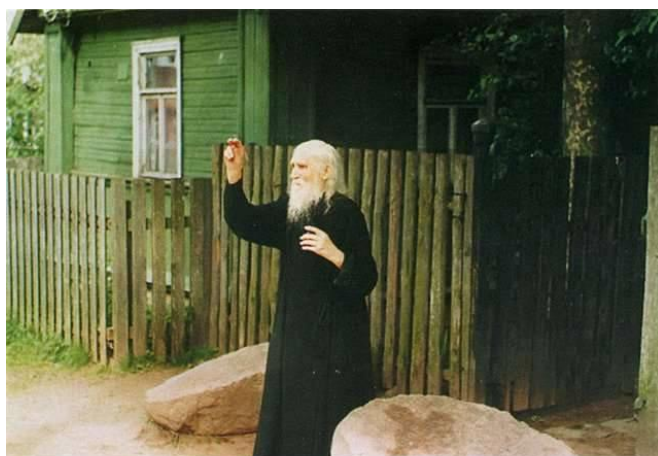

Jeden brat sa raz spýtal starca: „Čo mám robiť? Moja hriešna myšlienka mi nedovolí ani na chvíľu zostať v kélii“. Starec mu povedal: „Chod' synu, usad' sa vo svojej kélii, pracuj rukami a neustále sa modli k Bohu. Svoju starosť zlož na Boha a nech ťa nikto nezvedie, aby si odtiaľ odišiel“. I povedal mu jeden

príbeh: „Jeden mladík žil vo svete so svojím otcom. Túžil po tom, aby sa stal mníchom. Ale hoci otca prosil o dovolenie, nedostal ho. Neskôr keď ho podporili aj jeho verní priatelia, otec súhlasil a tak tento mladý muž odišiel a vstúpil do monastiera. Keď sa stal mníchom, začal dokonale vykonávať všetko, čo sa má v monastieri konať a jedol iba raz denne. Potom sa začal každý druhý deň úplne zdržiavať od jedla, až nakoniec jedol iba raz za týždeň. Jeho duchovník ho pozoroval a s obdivom ďakoval Bohu za jeho zdržanlivosť a námahu. Po nejakej dobe začal tento mních prosiť svojho starca: „Otče, pusť ma do púšte“. On mu odpovedal: „Synu, pusť to z hlavy. Nemohol by si zniesť takú námahu a k tomu pokušenia a diablove úskoky. Keď ťa tam zastihne pokušenie nenájdeš nikoho, kto ťa uteší v nepokoji, ktorý na teba znesie diabol“. On ale začal žiadať

ešte naliehavejšie, aby mu dovolil odísť. Keď starec videl, že ho nedokáže zadržať, pomodlil sa a prepustil ho. Určil dvoch mníchov, aby mu ukázali kadiaľ má ísť.

Mnísi kráčali púšťou dva dni, keď sa unavili od horúčavy, natiahli sa na zem a zaspali. Zrazu priletel orol, dotkol sa ich krídlami a poodletel ďalej. Zobudiac sa povedali mladému mníchovi: „Pozri sa, tvoj anjel! Vstaň a nasleduj ho!“ Mladý mních vstal, rozlúčil sa s bratmi a vydal sa za orlom. Prišiel až k miestu, kde orol stál. Ten vzlietol a po niekoľkých sto metroch opäť pristál na zemi. Takto to robil tri hodiny. Mních šiel za ním až dovtedy, až kým orol neodletel napravo od neho a už sa viac neobjavil. Mních sa rozhladol, uvidel tri palmy, prameň vody a skromnú jaskyňu. Povedal si: „To je miesto, ktoré mi Boh pripravil“. Živil sa d'atľami a pil vodu z prameňa. Takýmto spôsobom tam strávil šesť rokov osamote, bez toho, aby niekoho uvidel.

Мир и Божие благословение...

Tu k nemu jedného dňa prišiel diabol v podobe starého mnícha s prísnou tvárou. Keď ho mních uvidel dostal strach a začal sa modliť. Diabol mu povedal: „Ako dlho si tu?“ „Šesť rokov“, - odpovedal mních. Na to mu démon povedal: „Si môj sused a ja som to nevedel až teraz pred štyrmi dňami som to zistil. Mám pustovňu neďaleko od teba. Je to už jedenásť rokov čo som z nej nevyšiel. Až teraz keď som zistil, že si tu v susedstve. Pomyslel som si, že zjdem k tomuto Božiemu mužovi a poradím sa s ním, čo môže prospieť spáse našich duší. Hovorím ti brat, že neuspem, keď budeme sedieť v našich kéliach, pretože neprijímame Christovo Telo a Krv. Bojím sa, aby sme sa mu neodcudzili. Hovorím ti brat môj, že tri kilometre odtiaľ je monastier s kňazom, choďme tam každú nedeľu, alebo aspoň raz za dva týždne. Prijmeme tam Christove Telo a Krv a vrátíme sa do svojich kélií“. Bratovi sa táto diabolská rada zapáčila. Keď

prišla nedeľa, diabol prišiel k nemu a povedal mu. „Pod', už je čas“. Vyrazili a ponáhľali sa k monastieru. Vstúpili tam do chrámu a začali sa modliť. Brat potom vstal od modlitby, ohliadol sa ale toho starca, ktorý prišiel s ním, nevidel. „Kam asi šiel? Žeby kvôli ľudskej potrebe?“ Čakal tam dlho, ale nikto neprichádzal. Vyšiel teda z chrámu, aby ho pohľadal. Keď ho nikde nenašiel, opýtal sa miestnych bratov: „Kde je ten starý mních, ktorý so mnou vstúpil do chrámu?“ Oni mu odpovedali: „My sme nikoho nevideli, iba teba.“ Vtedy brat pochopil, že to bol démon a povedal: „Pozrime sa s akou chytrosťou ma ten démon vyhnal z mojej kémie. Ale to ma predsa nemôže ohroziť, pretože ja som vyšiel za dobrým skutkom. Prijmem Christovo Telo a Krv a potom sa vrátim do svojej kémie“. Keď v chráme skončila bohoslužba, chcel sa vrátiť, ale zadržal ho igumen monastiera a povedal mu, že pokiaľ s nimi nebude jesť, nepustia ho. Prijal teda pokrm a vrátil sa späť do púšte.

Tu znova prišiel diabol v podobe nejakého svetského mladíka. Mních si ho začal prezerat' od hlavy až k päťam a hovoril si: „Je to on, nie je to on?“ Aj mladík sa na neho uprene pozeral. Mních mu povedal: „Prečo si ma tak obzeráš?“ Mladík mu odpovedal: „Uvažujem či ma spoznávaš. Po takej dobe predsa, akoby si ma mohol spoznať? Ja som sused tvojho otca, syn toho a toho. Či nevolá sa tvoj otec tak a tak, ... tvoja matka nemala také meno? A tvoja sestra sa volá tak a tak., a ty sa voláš tak. Dokonca poznám aj mená vašich otrokov. Tvoja matka a sestra zomreli pred tromi rokmi a tvoj otec je už tiež po smrti, ale ešte predtým ťa ustanovil svojím dedičom. Povedal si: „Komu inému mám odkázať svoj majetok, než svojmu synovi, svätému človeku, ktorý opustil tento svet a odišiel nasledovať Boha. Jemu odkážem všetko svoje bohatstvo. Kto miluje Boha a vie, kde je môj syn, nech mu povie, aby prišiel, rozpredal všetok majetok a rozdal ho chudobným v prospech mojej i svojej duše“. Mnoho ľudí sa vydalo na cestu a hľadali ťa, ale nenašli. A ja som náhodou prišiel sem za akousi prácou a našiel som ťa. Tak neatáľaj, ale chod', všetko predaj a zariad' sa podľa vôle tvojho otca“. Mních mu povedal: „Nepotrebujem sa vracat' do sveta“. Diabol mu na to odpovedal: „Keď neprídeš a ten majetok sa

premárni, budeš z toho pred Bohom skladať účty. Čo ti snád' hovorím niečo zlého? Prídeš, rozdáš to chudobným ako dobrý správca, inak prostitútky a nedobří ľudia rozoberú to, čo bolo zanechané chudobným, čo je na tom ťažkého prísť, rozdať almužnu podľa vôle svojho otca v prospech duše a potom sa vrátiť späť do svojej kémie?" Tak mnícha presvedčil a vyhnal do sveta. Šiel s ním až k mestu a tam ho opustil.

Mních chcel práve vstúpiť do otcovho domu, mysliac si, že je jeho otec mŕtvy, ale tu on sám vyšiel von živý. Videl syna, ale nepoznal ho. Opýtal sa ho: „Kto si?“ Jeho syn bol prekvapený, že ho vidí živého a tak nebol schopný odpovedať. Otec sa ho znova opýtal odkiaľ je, a on zo seba nakoniec dostal slová: „Ja som tvoj syn“. Otec sa ho pýtal: „Prečo si sa vrátil?“ Mních sa mu hanbil povedať, prečo naozaj prišiel a povedal: „Tvoja láska ma prinútila vrátiť sa, pretože som po tebe túžil“. Nakoniec zostal u otca. Po nejakom čase upadol do smilstva, a hoci ho otec tvrdo trestal, nekonal pokánie i zostal nešťastný vo svete.

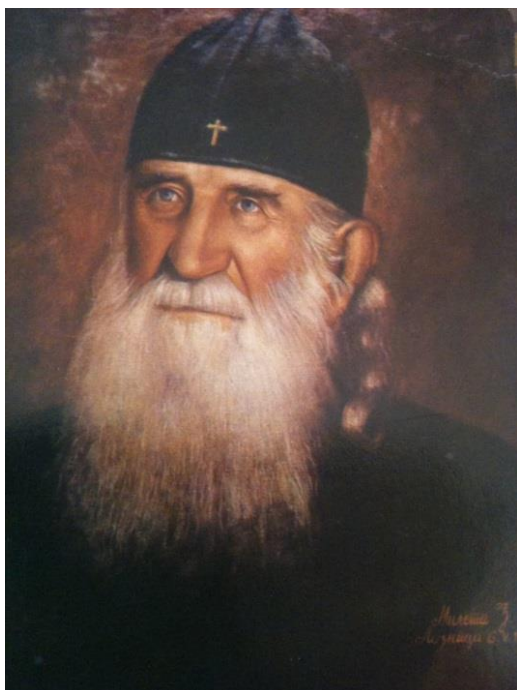
Preto mních nesmie zo svojej kémie nikam odísť, ani keď ho z nej niekto láka. Takáto je prefíkanosť diabla, ktorý využije všetky dostupné prostriedky, hoci na prvý pohľad aj veľmi dobré, kresťanské a šľachetné na to, aby človeka úplne zničil.

Sv. Justín Popovič: Základná pravda Pravoslávia - Bohočlovek

Všetky pravdy Pravoslávia vychádzajú z jednej pravdy a v jednej pravde sa zase stretávajú. Tou pravdou je Bohočlovek Christos. Nech vezmete akúkoľvek pravdu Pravoslávia, zistíte, že jej srdcom je Bohočlovek Christos. V skutočnosti všetky pravdy Pravoslávia nie sú nič viac, než rôzne aspekty jednej Pravdy: Bohočloveka Christa.

Pravoslávie je Pravoslávie na základe Bohočloveka.

A ničím iným a nikým iným. Odtiaľ tiež vychádza druhý názov Pravoslávia - Bohoľudstvo. V ňom sa nič nedeje po ľudsky a nič nepochádza od človeka. Všetko pochádza od Bohočloveka a deje sa Bohoľudsky. A to znamená, že základnú, večnú pravdu života a sveta človek zakúša a spoznáva len prostredníctvom Bohočloveka. A ešte jedna vec: celú pravdu o človeku, o cieľoch a zmysle jeho existencie, človek spoznáva len prostredníctvom Bohočloveka. Bez Neho a mimo Neho neexistuje skutočný človek, pretože **človek sa stáva skutočným človekom iba skrz Bohočloveka a v Bohočloveku**. Mimo Neho sa človek premieňa v prízrak, postrach a nezmysel. A namiesto človeka potom máme len pozostatky, fragmenty človeka, zostáva iba prach. A preto je skutočné ľudstvo možné iba v Bohoľudstve. Iná možnosť na svete neexistuje.

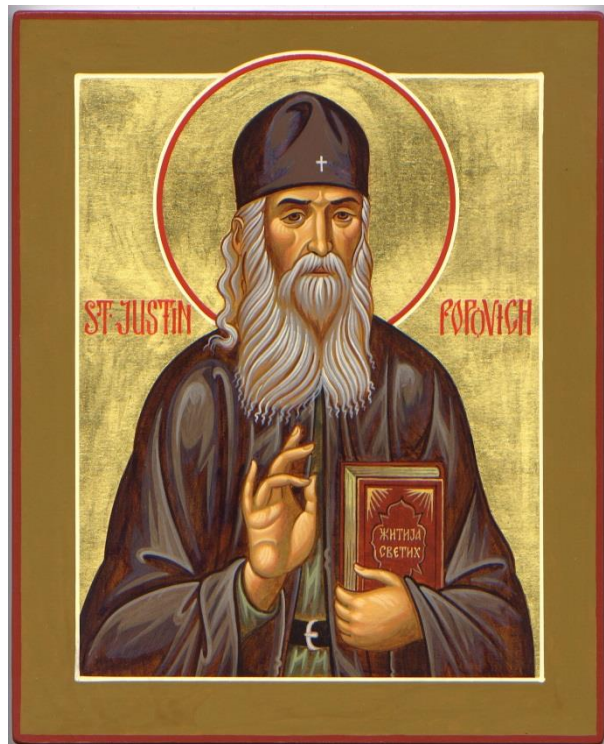

Prečo je Bohočlovek základnou pravdou Pravoslávia? Kvôli tomu, že vyriešil všetky problémy, ktoré trápia a mučia ľudského ducha: otázku života a smrti, otázku dobra a zla, otázku neba a zeme, otázku pravdy a lži, lásky a nenávisti, otázku spravodlivosti a nespravodlivosti. Jedným slovom: **otázku človeka a Boha.**

Prečo je Bohočlovek základnou pravdou Pravoslávia? Pretože svojím pozemským životom najzreteľnejším spôsobom preukázal, že On je vtelená, zčlovečená, zľudštená, večná Pravda, večná Láska, večná Radosť, večná Moc: Všepravda, Všemocnosť. On zniesol z neba na zem všetky Božie dokonalosti. A nielen, že ich zniesol, ale aj nás naučil, aby sme im rozumeli, a dal nám silu urobiť z nich náš život, naše myslenie, naše pocity, naše diela. Odtiaľ tiež vychádza naše povolanie: vteliť tieto Božie dokonalosti do nás samých a do sveta okolo nás.

Pozrite sa na tých najlepších z najlepších v ľudskom rode. **Vo všetkých z nich je Bohočlovek to najlepšie, to najdôležitejšie, to večné.** Veď On je: svätosť svätých, mučeníctvo mučeníkov, spravodlivosť spravodlivých, apoštolstvo apoštolov, dobrota dobrých, milosrdenstvo milosrdných, láska milujúcich.

Prečo je Bohočlovek všetko a všetkým v Pravosláví? Vzhľadom k tomu, že On je Jeden z Najsvätejšej Trojice, vtelený Boží Syn, s nikým nezameniteľný Boh, Utešiteľ, Ochranca, Učiteľ a Spasiteľ. Človek zmučený pozemskou tragédiou iba v Ňom, vo všemilostivom Pánovi Isusovi Christovi nachádza Boha, ktorý jediný môže skutočne dať zmysel jeho utrpeniu, Utešiteľa, ktorý ho môže utešiť v každom súžení a zármutku, Ochrancu, ktorý ho môže skutočne ochrániť od všetkého zlého, Učiteľa, ktorý ho môže skutočne naučiť večnej pravde a spravodlivosti a Spasiteľa, ktorý ho môže skutočne zachrániť od smrti a hriechu.

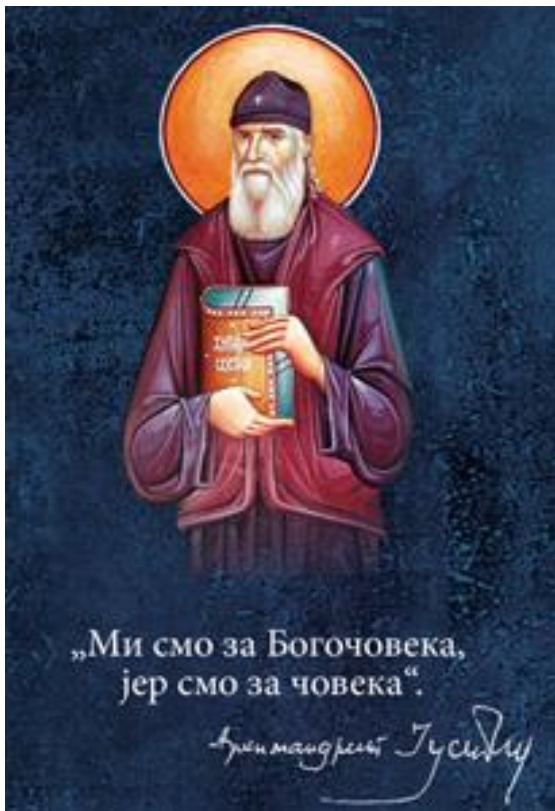
Bohočlovek je všetko a všetkým v Pravosláví, pretože On nekonečne povzniesol človeka: tým ako ho vyzdvihol až do Boha, urobil z neho Boha podľa milosti. A uskutočnil to bez toho, aby došlo k umenšeniu človeka na úkor Boha. Úplne naplnil človeka svojimi Božími dokonalosťami. **Bohočlovek ako nikto iný na svete oslávil človeka**, keď mu daroval večný život, večnú pravdu, večnú lásku, večnú spravodlivosť, večnú radosť, večné dobro, večnú blaženosť. A človek tak skrze Bohočloveka dosiahol Božskej veľkosti.

Kým základnou pravdou Pravoslávia je Bohočlovek, základnou pravdou všetkých ostatných vyznaní je človek, alebo rôzne fragmenty jeho bytia: rozum, vôľa, zmysly, duša, telo, hmota. V žiadnom inom vyznaní sa nestretáme s človekom v jeho celistvosti, všetky ho rozdeľujú na atómy, na jednotlivé časti. A to všetko robia pre slávu veľkosti človeka. Avšak ako je nezmyselné "umenie pre umenie", rovnako tak je nezmyselný "človek pre človeka". Táto cesta vedie do najžalostnejšieho pandemonia, kde najvyšším idolom je človek. A nikde nenájdeme nič úbohejšieho, než je tento idol.

Základná pravda Pravoslávia znie: človek nie je pre človeka, ale pre Boha. Alebo jasnejšie: pre Bohočloveka. **Pre nás aj meno človek, pochádza z mena Bohočlovek. Len v Ňom je možné dosiahnuť zmysel ľudského bytia, len v Ňom je možné ospravedlniť existenciu**

človeka. V tejto pravde sa schádzajú všetky tajomstvá nebies a zeme, hodnoty všetkých svetov, na ktoré človek môže pomyslieť, všetka radosť zo všetkých dokonalostí, ktoré človek môže dosiahnuť. Nech to berieme z akejkoľvek strany, **v Pravosláví je Bohočlovek všetkým,** a preto je v ňom zahrnutý aj človek, zatiaľ čo v ostatných vyznaniach je to len a len človek.

V skutočnosti Pravoslávie nie je nič iné ako podivuhodná Osoba Bohočloveka Christa, predĺžená skrz všetky storočia ako Jeho Cirkev. Pravoslávie má svoju vlastnú pečať a svoj vlastný charakter, ktorým sa od ostatných vyznaní odlišuje. Je to žiarivá postava Bohočloveka Isusa. Všetko, čo nemá túto Osobu, nie je pravoslávne. Všetko, čo nemá Bohoľudskú Spravodlivosť, Pravdu, Lásku, Večnosť nie je ortodoxné. Všetky pokusy dosiahnuť Bohoľudské evanjelium v tomto svete metódami tohto sveta, nie sú pravoslávne, ale sú podľahnutím tretiemu pokušeniu diabla na púšti.

Byť pravoslávnym, znamená mať Bohočloveka neustále v duši a Ním žiť, Ním myslieť a Ním konať. Inými slovami: byť pravoslávnym, znamená byť christonosným, duchonosným. Toto človek môže dosiahnuť, keď v Cirkvi, v tele Christovom, naplní celé svoje bytie od hora až dole Bohočlovekom Christom. Preto sa pravoslávny človek svojimi modlitbami neustále rozpína medzi zemou a nebom podobne ako dúha spájajúca vrchol neba so zemskou priepasťou. A tak zatiaľ čo svojím telom modlitebne prechádza ponurým mraveniskom zeme, svojou dušou prebýva vysoko tam, kde Christos sedí na pravici Božej. Lebo jeho život je skrytý s Christom v Bohu (Kor 3,1-3).

Bohochlovek je základom všetkých svetov: od atómov ku cherubínom. Ak od Neho nejaké stvorenia odpadne, zrúti sa do hrôzy, bolesti a utrpenia. Odpadol od Neho Lucifer a stal sa Satanom, anjeli, ktorí od Neho odpadli, sa stali démonmi. Ak odpadne od Neho človek, stáva sa neľudským. **Akékoľvek stvorenie, ak od Neho odpadne, nevyhnutne sa rúti do**

priepasti chaosu a žiaľu. A keď sa nejaký národ ako celok zriekne Bohočloveka, jeho história sa zmení na cestu peklom a pekelnéj hrôzy.

Bohočlovek nie je len základnou pravdou Pravoslávia, ale aj jej silou a všetkou jej mocou, pretože **jedine On sám môže zachrániť človeka od smrti, hriechu a diabla.** To nikdy nemohol ani nikdy nebude môcť urobiť žiadny človek, nech by bol akokoľvek výnimočný, ani ľudstvo ako celok. Porážka - taký je vždy výsledok ľudského boja so smrťou, hriechom a diablom, ak človek nie je vedený Bohočlovekom. Iba skrze Bohočloveka Christa môže človek premôcť smrť, hriech a diabla. Z toho je zrejmý **zmysel človeka byť naplnený Bohočlovekom v jeho tele – Pravoslávnej Cirkvi. To znamená duchovným zápasom pomocou Božej milosti byť premenený Bohočlovekom a silou Svätého Ducha sa stať všemohúcim, dosiahnuť nesmrteľnosť a zbožštenie, stať sa Bohočlovekom.** To je zmysel, skutočný zmysel celého ľudského pokolenia. To je tiež radosť, jediná radosť v tomto svete nesmierneho smútku a jedovatej horkosti.

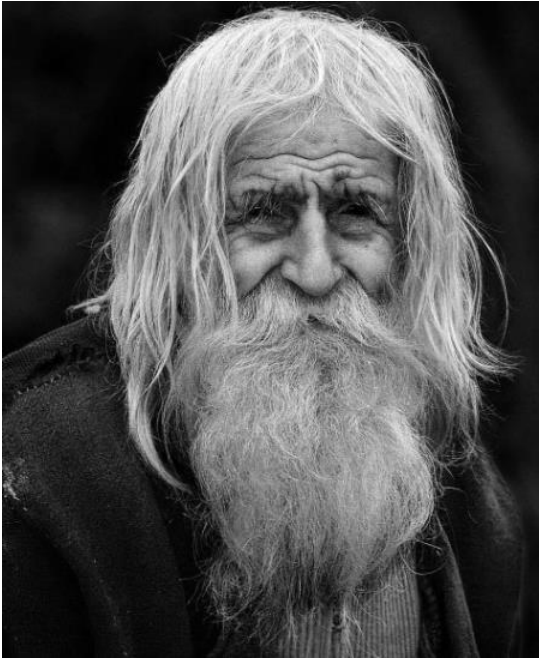
***

Pravoslávie je pravoslávím skrz Bohočloveka. A my pravoslávni, keď vyznávame Bohočloveka, tak nepriamo vyznávame christovský charakter človeka, božský pôvod človeka, božskú slávu človeka, a tak božskú hodnotu a nedotknuteľnosť osoby. V skutočnosti je boj za Bohočloveka bojom za človeka. **Nie humanisti, ale ľudia pravoslávnej, bohoľudskej viery a života skutočne bojujú za pravého človeka, človeka bohoľudského a christovského.**

1937

Pre Svetlo Pravoslávia preložil a upravil Ing. Branislav Šomodík

<http://www.atlantaserbs.com/learnmore/library/osnovna-ISTIN-pravoslavija.html>

Dobri Dobrev – muž, ktorý je v Sofii i celom Bulharsku dobre známy pre svoje hlboko filozofické zmýšľanie a výnimočne dobré srdce, tento rok oslávil stovku.

Kto z nás nie je niekedy sebec? Kto by nechcel občas viac, ako má? Kto z nás sa uskromní, keď netreba? Odpoveď znie – málokto. **Jedným z takýchto ľudí je Dobri Dobrev, staručký bulharský žobrák, ktorý kráča už dlhé roky**

dennodenne zo svojej dediny Baylovo v Bulharsku do hlavného mesta štátu Sofie. Už roky žobre, no z peňazí si nenecháva ani cent. Prečo? Pretože všetky peniaze venuje na opravu a reštaurovanie chrámov vo východnej Európe.

Aká matka, taký syn

Dedo Dobri Dobrev, ako ho Bulhari familiárne nazývajú, sa narodil 20.7.1914, čo znamená, že **tento rok oslávil okrúhlu stovku**. Jeho otec zomrel v prvej svetovej vojne a v druhej svetovej vojne, počas jedného z bombardovaní, dopadla nálož tesne pri Dobrevovo ucho a on naň **dotnes takmer nepočuje**. Ako sa hovorí, najlepším príkladom dieťaťa sú jeho rodičia. Dobrevova matka pracovala v sirotinci, a hoci za túto prácu nedostávala takmer nijaké peniaze, rozhodla sa zostať. **Mnoho podobných činov zanechalo v Dobrevovom srdci hlbokú stopu empatie a láskavosti, ktorú prejavuje dotnes**. Jedným z jeho prvých dotácií bol dar pre sirotinec v Sofii. Dlhý za elektriku a plyn boli príliš vysoké, a tak keby Dobrev neposlal sirotincu peniaze, **deti by zostali na neurčitý čas v chlade a tme**.

Láska, skromnosť, dôvera. To je to najdôležitejšie

Oblečený v starom oblečení a obdrtých kožených topánkach, nezáležiac na tom, či je leto a či zima, vstáva starý muž každý deň veľmi skoro a prejde približne 10 kilometrov zo svojej rodnej obce Baylovo do hlavného mesta Sofie. **Domáci ho môžu vídať pravidelne pred chrámom svätého Alexandra Nevského v Sofii.** Je mĺkvy, vo zvráskavených

rukách zviaza pokrčenú plechovku. Každý, kto ho uvidí, k nemu pribehne a podaruje mu mincu dve. Ako to? **Pokoj, rozvaha a istota, ktoré vyžarujú zo starého muža, nútia ľudí sa pri ňom zastavovať a prehodiť s ním zopár slov.** Na dôkaz svojej vd'aky pobozká Dobrev ruku každému, kto sa s ním porozpráva a dennodenne prosí Boha o odpustenie a vypočutie jeho modlitieb. Takú pokoru už možno vidieť málokde.

Nie je dobrým skutkom to, o čom veľa hovoríš

Mnoho ľudí, ktorí nad Dobrevom do roku 2010 ohŕňali nosom, zmenili v tomto roku svoj názor. Presne vtedy sa totiž začal nakrúcať dokument o chráme Alexandra Nevského a novinár pracujúci pre bulharskú národnú televíziu našiel v archíve cheňrámu šokujúci objav – **najštedrejší súkromný dar.** Ohromujúcich **20 000 eur** nedaroval nik iný, ako samotný žobrák. Všetci navôkol zistili, že Dobrev žije v starej chatrči z necelých 100 eur mesačne, ktoré dostáva ako bulharský dôchodca a všetky mince odkladal, aby ich mohol darovať na opravu chrámov, ich reštaurovanie a podporu.

Jeho najlepšie skutky zostanú pravdepodobne ľudským očiam i ušiam zatajené. Nepochybne však pomohol mnohým srdciam, ktoré mu to nikdy nezabudnú. V Sofii totiž koluje povest', že Dobri daroval peniaze aj na charitu, opravu azylových domov, jedlo pre bezdomovcov a sirotince. Pravda je taká, že určite vstúpi do povedomia a histórie za to, ako sa správal a aké mal hodnoty. O svojich dobrých skutkoch však Dobrev hovorí veľmi málo, ak vôbec. **Riadi sa starým príslovím, že dobrý skutok vraj nie je viac dobrým, ak sa ním chvasceme.** Zmysel života a objasnenie toho, prečo darováva peniaze na cirkevné účely, zhrnul takto:

“Milujte Boha a obracajte sa k nemu. Len on nám dáva lásku. Mladosť a peniaze pominú, priateľstvom si nikdy nemôžete byť istí, krása je len na pár rokov, život je veľmi krátky. Buďte si istí len pravdou a láskou. A to je Boh.”

Zdroj: wikipedia.com

Starec Sergij z Vanves – Slova spásy (I)

Modlitba je náš samotný dych. (1)

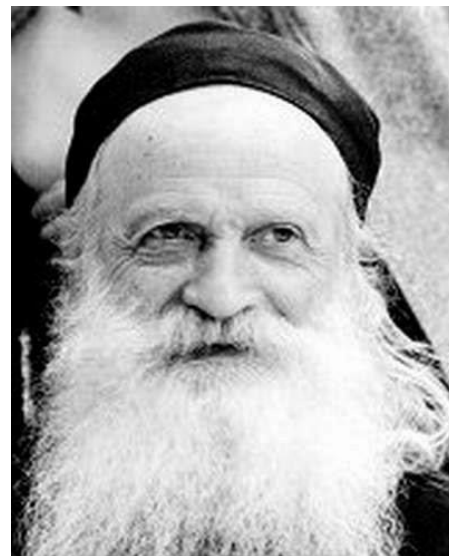
Bázeň Božia je strach z toho, že budeme oddelení od Boha. (2)

Každý čin, každá práca by mala byť vykonaná v duchu modlitby. (3)

Zmyslom nášho života musí byť to, aby sme žili v obecenstve s Bohom. (9)

Duchovný život by nemal byť čisto intelektuálny. Mysel predstavuje len štvrtinu toho, čím sme. (11)

Mysel musí vždycky konať spolu so srdcom. (12)

Zo všetkého by sme sa mali najväčšmi vyhnúť pýche. Ona je naším nepriateľom číslo jeden. To kvôli pýche padli anjeli. (15)

Musíme sa vždycky usilovať o Nebeské Kráľovstvo. Našou hnacou silou by mal byť večný život. (18)

Keď nie sme schopní sa modliť pri všetkom, čo robíme, potom by sme mali robiť všetko v duchu modlitby. (22)

Nemali by sme hovoriť, že nič nie je dôležité. Naopak – všetko je dôležité. Dokonca i ten najmenší skutok má dopad na našu večnú spásu. (23)

Noviny nám každý deň ukazujú kalváriu ľudského utrpenia. Ich čítanie by nás malo inšpirovať k súcitu a modlitbe. (24)

Aby sme od Boha dostali to, o čo Ho v modlitbe žiadame, musíme ho žiadať v duchu pokory a nikoho neodsudzovať. (25)

Keď nás obklopujú špatné myšlienky ako roj múch, nemali by sme sa nechať odradiť, ale zostať v modlitbe a vytrvať. (27)

Okamžite ako sa objaví zlá myšlienka, mali by sme činiť pokánie a prosiť Boha o odpustenie. (28)

Musíme sa vždycky snažiť myslieť menej na seba a viac na Boha. (33)

Vonkajšie okolnosti nemôžu nikdy slúžiť ako výhovorka pre nedostatky v našom vnútornom živote. (34)

Keď cítiš, že sa veci pomaly zlepšujú, nezaoberaj sa sám sebou, ale buď naplnený Bohom. (49)

Je predovšetkým nutné hľadať pokoru. Bez nej nemôžeme urobiť nič. Pokora je skratka ku spásu. (50)

Je jedna vec, ktorej sa musíš vyhýbať ako skutočnej pohrome: súdiť svojho blížneho. (52)

Snaž sa čo najväčšmi nepodliehať hnevu. Hnev vyháňa z tvojej duši milosť. Milosť je ako vták; keď ho niečo vyľaká, odletí preč. (53)

Náš život spočíva v nebi, aspoň teda náš skutočný život. Našou prácou je žiť taký život tu a teraz. (54)

Krst nás neoslobodzuje magickým spôsobom od prvotného hriechu, ale dáva nám silu s ním bojovať. (57)

Je nutné činiť pokánie za to, že sme nedostatočne milovali svojich blížnych, a že sme neboli dost citliví voči nešťastiu druhých. (58)

Predovšetkým je dôležité začať každé ráno znovu. Rovnako, ako nemôžeš začať deň bez jedla, musíš dostať i svoj duchovný pokrm. (59)

Duchovné veci sú skutočnejšie než veci materiálne, ktoré môžeme vidieť svojimi očami. Duchovné veci sú vnímané iným zmyslom, ktorý je oddelený od našich telesných zmyslov: okom srdca. (61)

Veľkým tajomstvom duchovného života je mať v sebe Christa a žiť silou Boha, nielen svojimi vlastnými silami. (62)

Istý otec povedal: „Pokiaľ si uchvátený telesnou krásou, choď na cintorín a uvidíš, ako táto krása skončí.“ (68)

Dávaj pozor, aby si nikoho nesúdil. Posudzovanie blížneho je spojené s pýchou a pýcha je náš prvý nepriateľ; celé naše nešťastie pochádza od nej. (73)

Stále dávaj pozor, aby si nenačúval špatným myšlienkam. Snaž sa ich odohnať hneď, ako sa objavia, pretože hneď, ak ich raz prijmeš, premenia sa na slová a skutky. (75)

Ľudia majú mnoho darov, väčšinu z nich však počas tohto pozemského života len ťažko rozvinú. Je to vskutku veľká škoda. (77)

Bojuj so svetom nie spôsobmi sveta, ale spôsobmi Boha. (83)

Každú noc skúmaj svoje svedomie, vybav si v mysli všetky svoje hriechy, ktoré si v priebehu dňa spáchal, a potom zo všetkých čiň pokánie. (89)

Modlitba je ako svetlo, ktoré všetko osvecuje a vďaka nemu vidíme jasnejšie do svojich duší. (93)

Pravoslávna askéze je veľmi striezlivá. Milosť sa nedáva poznať spektakulárnym spôsobom. Prorok Eliáš nenašiel Boha v ohni alebo vetre, ale v tichom hlase. (97)

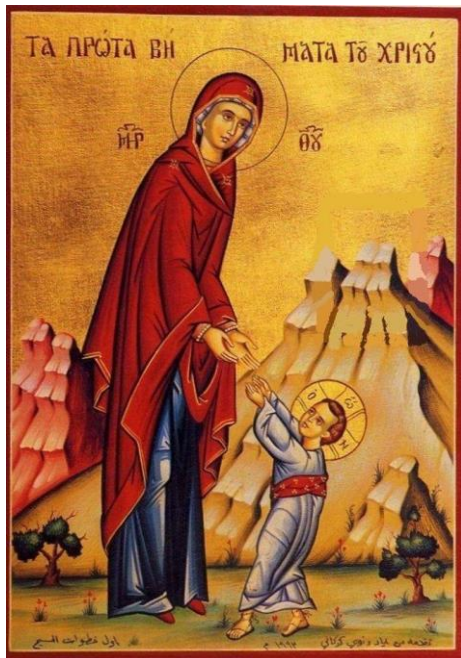
Vyhýbaj sa intelektuálnym špekuláciám, ktoré sa tak často netýkajú tvojej osobnej eschatológie. V budúcom živote ti budú tieto špekulácie k ničomu. Preto sú v duchovnom živote väčšinou úspešnejší prostí ľudia než intelektuáli. (100)

preložila JT

<http://nitriaorthodoxy.blogspot.cz/2014/09/starec-sergij-z-vanves-slova-spasy-i.html>

Básnické okienko

Sv. Mária Magdaléna (Magdalina, podľa mestečka Magdala)

Do čierna sa ovila smútkom
Magdaléna,
skrz krvavej smrti Božieho Syna.
Lútosť je pre lásku najtrpkejším
žiaľom,
tá vo svete nemá útechy ani druhov.
Slzy jej potecha, bôľ známy jedine,
svet do mrak sa zavil svätej
Magdaléne.
Svetlo si žiadalo, stvora ľudské,
slabé,
Mária ho potme hmatá, hľadá
beznádejne.

Hrob Jeho je svetlosť, lež, hľ'a,- aj
hrob prázdny,
-kradnutý -mnie - nahý a
nebalzamovaný !
Rozplakaná horko, nikdy konca
plaču,
naraz hlas človeka vedľa nej sa
začul:
- Žena, prečo plačeš, povedz koho
hľ'adáš ?
-Koho hľ'adám, pýtaš a ma chceš aj
blažiť?
Akže si ho zobral, povedz kde si ho
dal !
Pán na ňu pozerá, uplakanú v žiali
a volá ju hlasom sladostným : Mária
!
V Máriinom v srdci svetlosť
zatrbliece,
ó, ty hlas známy, slasťou jedinečný.
Životom a silou hlasu nadbytočný !
Hospodin tým hlasom chorých
uzdravoval
a tým istým hlasom aj mŕtvych
vzkriesoval.
Živototvorný hlasu, ó, predivný
hlasu,
Maria sa trhne a obzrie sa zrazu
- Rabbuni ! Skríkne ... v tom slnce
vynorí,
Márii a svetu Deň Nový zazorí.

.....
"Ochridský Prológ" pre 22.07. - t.j.
4.08., preklad, psd
.....
Sv. Mária Magdaléna bola

pochovaná v Efeze kde aj konala svoju rovno-apoštolskú činnosť.... Nemá nič spoločne z rôznym, v podstate blasfemickými, vymyslenými rozprávkami ...

Presvätá Bohorodička

*Pán Všemocný takto káže:
Z tvojho srdca Deva čistá
živá voda nech potečie.
By žízniví pili Christa,
zdroj výronný životonosný,
Tebou všetci sme honosný !
Nechže smädní Christa pijú,
horkí Ním sa osládzajú.
Slepí nech sa Ním umyjú
a žalostní žiale liečia.
Zdroj výronný životonosný
Tebou všetci sme honosný!
Z večnosti nám nápoj stíha,
za čias sucha, potok rozliat.
A opäť sa k nebu dvíha,
unavený svet sa okrial.
Zdroj výronný životonosný
Tebou všetci sme honosný!
Sláva, Tebe, ó, Prečistá,
Sláva, Tebe, Bohomati !
Živého nám dávaš Christa
živú vodu blahodati.
Zdroj výronný životonosný
Tebou všetci sme honosný !*

.....
" Ochridský Prológ" sv. vľadyku Nikolaja Velimiroviča, pre 15. t.j. 28.08. , preložil zo srbčine, psd

.....
" Obnov nás, Bože, a rozjasni svoju tvár, aby sme boli spasení ! "

. "Navráť sa, Bože moci, pohliadni z neba a vid' a navštív túto révu (vinicu) štep ktorý zasadila Tvoja pravica a Syna, ktorého si si vychoval."

Ps. 79. 4.15-16 t.j. Žalm 80. 4, 15. a 16. Verš

Narodenie Presvätej Bohorodičky

*Ó, mnoho želaná a dlho čakaná,
od Pána plačom Deva vyplakaná !
Telesným Chrámom budeš Ducha Presvätého,
Matkou sa budeš volať Slova Prevečného.
Plamením krom pomenovali teba,
lebo božský oheň ty prijmeš do seba.
Ohňom horieť budeš, ale nevyhoríš,
ponesieš plod zlatý a svetu donesieš.
Nositeľka Toho, ktorý nebo nesie,
komu celé nebo pochvalu vynesie.
Div sa s tebou stane, čudo prečudesné,
keď nebo poniesieš širšia než nebesné !
Drahšia si nám Deva než drahé kamenie,
Ty si ľudskému rodu prameň pre spasenie.
Šírom všehomira, Ty si velebená,
ó, presvätá Deva, holubica biela!*

*Kráľ nebeský ráči na tento svet
prísť,
ó, Ty zlatá braná, cez teba má vyjsť.
Keď narastieš Deva, narodíš nám
Christa,
z tvojho tela Slnko pre nás rozžiari
sa.*

.....
"Ochridský Prológ" Sv. vladyku
Nikolaja Velimiroviča pre 8.9. - t.j.
21.09., preložil, psd

OZNAM

Všetkým sympatizantom pravoslávia oznamujeme, že nedeľné sv. liturgie sa v Banskej Bystrici a Zvolene konajú striedavo. Jednu nedeľu v Banskej Bystrici v priestoroch Agentúry sociálnych služieb na ulici 9. mája so začiatkom o 9:30 hodine a ďalšiu nedeľu v kaplnke zvolenského zámku vo Zvolene so začiatkom o 10:00 hodine. Všetky sviatočné bohoslužby (utrene, večierne, sv. liturgie), ktoré pripadnú na ktorýkoľvek

deň v týždni okrem nedele, sa konajú vo vojenskej kaplnke veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene na ulici Jána Jiskru 10. Ďalej všetkým záujemcom o duchovné rady, duchovné usmernenie, zodpovedanie otázok v oblasti duchovného života, či bližšie informácie o bohoslužbách odporúčame, aby kontaktovali duchovného cirkevných obcí cestou e-mailu: marek.ignacik@gmail.com alebo na telefónnom čísle: 0903 824 426.

Informácie o našom občasníku, možnosti jeho odoberania či prispievania doň dostanete na telefónnom čísle redaktorky časopisu: 0903 170 583.

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail: jankasom@szm.sk www.pravoslavie.sk